BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 122 Duminică 7 Mai 1939
14 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

LUNA CĂRȚII

Luna cărții a intrat în tradiție. E un fapt, care nu poate fi relevat decât cu un sentiment de mulțumire. Explicația acestui sentiment este simplă și limpede: e binevenit orice mijloc de răspândire a culturei, de întărire a gustului pentru cultură, de trezire a unui interes din ce în ce mai pronunțat pentru tot ce poate contribui la ridicarea nivelului intelectual al masselor populației.

A dovedi marea și imperioasa necesitate de răspândire în mod mai intens a culturii intelectuale, adică a cărții — de sigur, a cărții bune și de folos — înseamnă a ne apuca să dovedim evidența. Se știe însă că evidența nu se dovedește, ci se constată pur și simplu.

Totuși, nu e nefolositor să constatăm în treacăt cum se înfățișează r e a l i t a t e a din punctul de vedere al răspândirii cărții și a gustului pentru citit.

Ei bine, nu acum pentru prima dată se face constatarea, întemeiată pe date și statistici, că, în comparație cu alte țări, la noi, cartea se bucură de o răspândire mult mai mică, decât ar trebui și s'ar impune să fie răspândită.

Mai este un adevăr, care nu trebue tăinuit și trecut cu sub tăcere. Este adevărat că munca intelectuală și produsul acestei munci nu se bucură de cuvenita prețuire. Un mânuitor al condeiului, de pildă, este solicitat destul de des să colaboreze la cutare publicație sau să meargă în cutare oraș îndepărtat pentru a ține o conferință, fără ca solicitatorii să se gândească, în schimb, la elementarul adevăr că orice muncă trebue răsplătită și că munca intelectuală nu este mai puțin importantă și mai puțin prețioasă decât orice altă muncă.

Tot acestei concepții atât de nedrepte despre valoarea muncii intelectuale ce datorește și faptul — de asemenea, puțin îmbucurător — că nu este tocmai mic numărul acelora, cari ar fi dispuși să citească, dar cu o condiție: cartea să nu-i coste, pentru procurarea ei să nu-și impună nici un sacrificiu bănesc, oricât ar fi de neînsemnat.

Așa stând lucrurile, pe de o parte, se impun sforțări mari și continue pentru răspândirea cărții, pentru crearea necesității de un traiu mai intelectual, iar, pe de altă parte, pentru ridicarea în ochii tutulor a valoarei ce reprezintă munca intelectuală și produsele ei.

La atingerea primului scop, care, evident, este de un înalt ordin național și social, organizarea „Lunii cărții" este menită să aducă o contribuție a cărei importanță nici n'are nevoe să fie subliniată. A fost bine, când s'a venit cu această ideie, și a fost și mai bine, că s'a stăruit asupra ei și s'a continuat.

In legătură cu „Luna cărții", scriitorul rândurilor de față își îngădue să evoace o amintire. I se făcuse cinstea de a fi chemat la primele ședințe ale comitetului, care, din inspirația și inițiativa ministrului ce ocupa atunci departamentul educației naționale, avea să-și dea părerea asupra modului de înfăptuire a unei expoziții a cărții, precum și asupra timpului cât urma să dureze.

Ne amintim că la început a fost vorba de a organiza „o zi a cărții". S'a văzut însă că o zi este un timp prea scurt și s'a admis „Săptămâna cărții", pentru ca să se ajungă la „Luna cărții". E un progres îmbucurător.

Insă această scurtă expunere ar fi mai puțin completă, dacă n'am folosi acest prilej pentru a atrage atențiunea asupra stării de lucruri, fără a cărei îndreptare frumoasele inițiative și silințările ce se depun pentru răspândirea cărții nu pot să dea rezultatele, care se așteaptă.

Este anume vorba de taxele fiscale, mari și grele, ce apasă asupra cărții și contribuesc să i se ridice prețul, făcând-o, prin urmare, să nu poată fi ușor la îndemâna persoanelor cu mijloace materiale restrânse. Ceva mai mult. Taxele de transport, care sporesc în proporție cu distanța la care e trimisă cartea, au drept rezultat că o carte trimisă în localitățile îndepărtate de centru și în deosebi în regiunile de graniță, este îngreunată de taxe, care trebue să-i sporească prețul, deci să reducă numărul doritorilor de a o cumpăra.

Dar scopul de căpetenie urmărit prin „Luna cărții" este ca tocmai oamenii cu mijloace modeste, ceeace înseamnă marea massă a populației, să prindă mai mult gust de carte și să fie mai îndemnați de a o cumpăra și citi.

Insă taxele, de care am pomenit, sunt o piedecă serioasă în drumul ce trebue să ducă la ținta dorită. De aceea, încheiem cu propunerea ca aceste taxe să fie cât mai reduse. Să ne gândim la adevărul că taxe pe cultura intelectuală înseamnă un fel de încurajare a ignoranței.

DEMISIA D-LUI LITVINOV

Vestea demisiei d-lui Litvinov a provocat o adevărată sensație în lumea internațională. Intr'adevăr, pe deoparte fostul comisar era unul din cei mai vechi și mai stabili miniștri de externe din Europa și avea — dintre toți oamenii politici ai Sovietelor — cea mai întinsă experiență europeană; pe de altă parte, d-sa era cunoscut ca unul din cei mai convinși susținători ai securității colective.

D. Litvinov a fost timp de 21 de ani într'un contact permanent cu acțiunea diplomatică a Sovietelor. Rând pe rând, reprezentant al Uniunii la Londra în 1918, ministru în Estonia, vicecomisar, în 1920, la comisariatul afacerilor străine, delegat la conferința dela Geneva în 1922, la conferința dela Haga în 1923, la tratativele pentru desarmare dela Geneva în 1927, cu începere din vara lui 1928, d. Litvinov a luat conducerea comisariatului afacerilor externe, timp de doi ani, ca înlocuitor al lui Cicerin și apoi ca titular, cu începere din Iulie 1930.

D. Litvinov a fost, astfel, timp de peste zece ani, conducătorul întregii acțiuni politice externe ruse și autorul răspunzător al sistemului diplomatic actual al Uniunii Sovietelor.

Ideia de căpetenie a d-lui Litvinov a fost—în tot cursul acestei îndelungate activități diplomatice — de a face să intre din nou Rusia Sovietică în comunitatea Statelor europene. La instalarea sa la comisariatul afacerilor străine intimitatea cu Turcia Kemalistă, care era de fapt o adevărată alianță, era în practică singura legătură externă serioasă a Uniunii Sovietice. La aceasta se adăoga colaborarea — în principal economică — cu Germania, consacrată prin tratatul de la Rappallo. D. Litvinov inaugurează o nouă politică, destinată în concepția sa să organizeze pacea și caracterizată prin încheierea unei lungi serii de pacte: pact de neagresiune cu Polonia în 12 Decembrie 1932; pact de neagresiune, întemeiat pe o cuprinzătoare definiție a agresiunii, din 3 Iulie 1933, încheiat cu Polonia, România, Estonia, Letonia, Turcia, Iranul și Afganistanul; pact de neagresiune și de amiciție cu Italia în Septembrie 1933; prelungirea pactului dela Rappallo în acelaș an. In 1934, după ruperea tratativelor pentru dezarmare cu Germania, prin faimoasa notă franceză din 17 Aprilie, diplomația franceză încerca să organizeze în Europa răsăriteană un sistem de siguranță, conceput de Louis Barthou și destinat să acopere regiunea nordorientală a Europei, basinul dunărean și Balcanii. Asasinarea lui Barthou a stăvilit realizarea acestor proecte. Singurele lor rezultate au fost: intrarea Sovietelor în Societatea Națiunilor și încheierea în Mai și Iunie 1935 a pactelor de asistență mutuală dintre Franța și Soviete ca și dintre Soviete și Cehoslovacia.

Rezultatele acestei stăruitoare acțiuni diplomatice au fost zădărnicite de desfășurarea împrejurărilor. Ideia siguranței colective s'a prăbușit sub apăsarea faptelor împlinite. Constituirea axei Roma-Berlin în Octombrie 1936 și a pactului anti-comintern cu Japonia în Noembrie 1936, la care cu un an mai târziu s'a asociat și Italia, au neutralizat politica de organizare a păcii, încercată de d. Litvinov. Intervenția în Spania a Sovietelor s'a terminat cu isbânda naționaliștilor. Pactul cu Cehoslovacia n'a funcționat în Septembrie 1938. Față de conflictul din Extremul Orient, Sovietele au practicat o politică de neintervenție.

După criza europeană din Septembrie 1938, terminată cu acordul de la Muenchen, diplomația sovietică, dezamăgită de rezultatele unei acțiuni diplomatice de zece ani, a dat impresia că se mărginește la o politică de strictă defensivă a intereselor Uniunii, atât în Asia, cât și în Europa. Această desinteresare față de politica europeană era interpretată ca o politică de economie a forțelor, în așteptarea rezultatelor unui eventual conflict general.

Criza europeană din Martie 1939 și schimbarea totală a orientării politicei britanice, care a acceptat riscurile războiului și în Europa răsăriteană, a pus din nou pe planul întâiu rolul important al Sovietelor, într'o politică generală de menținere a statului-quo prin organizarea resistenței colective contra încercării de „dominație a lumii prin forță", după expresia d-lui Chamberlain.

Făcând abstracție de deosebirile de ideologie, Marea Britanie a început negocieri active cu Sovietele pentru întregirea lanțului de apărare al Statelor conservatoare în Europa răsăriteană. E inutil să intrăm în amănuntele convorbirilor — de altfel nu-

(Continuare în pag. 2-a)

Sosirea generalului Weigand

D. general Weigand (x) la coborîrea din avion la Băneasa. La dreapta d-nii Adrien Thierry, ambasadorul Franței (xx); general Stoicescu, comandantul forțelor aeriene (xxx)

Joi, la orele 17 și 30, d. general Weigand, însoțit de d. căpitan Gasser, aghiotantul său, a sosit în Capitală cu un avion al companiei „Lares" venind de la Istambul.

In întâmpinarea distinsului oaspete au venit la aeroportul Băneasa d-nii Adrien Thierry, ambasadorul Franței, general Stoicescu, comandantul forțelor aeriene, Spitz Muller, prim secretar al ambasadei franceze, contele Poninski, prim secretar al ambasadei polone, baronul de Sevin, atașatul francez al aerului și personalul superior al ambasadei franceze.

Coborând din avion, d. general Weigand a fost salutat de d. ambasador Thierry care după ce i-a urat bun sosit i-a prezintat pe cei prezenți.

De la aeroport d. general Weigand a fost condus de d. ambasador Thierry la Athénée Palace unde e găzduit.

Insemnătatea politică a vizitelor d-lor Ribbentrop și Brauchitsch in Italia

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 4. — Mareșalul Goering și soția sa au părăsit aseară Berlinul, plecând în Italia, spre a mai petrece câteva zile la San Remo.

După cum reiese din declarațiile forurilor competente cât și din diferite indicii, această călătorie are într'adevăr un caracter pur particular.

In schimb, devine vizibil faptul că Germania are interes de a acorda o cât mai mare importanță călătoriei în Italia a d-lui Ribbentrop și întrevederii acestuia cu contele Ciano. De data aceasta, s'a trecut peste metodele obișnuite de a nu se comenta călătoriile miniștrilor germani din punct de vedere politic. Astfel, de data aceasta, apropiata întrevedere a miniștrilor de externe german și italian, este considerată ca „o strânsă colaborare a axei". Se adaogă că „puterea uriașă de atracție a axei Berlin - Roma asupra oamenilor politici din Sud-Estul Europei s'a manifestat foarte mult în ultimul timp".

In legătură cu aceste comentarii se vorbește și de vizita d-lui Gafencu la Roma, a cărui primire foarte omagială și cordială în Italia este subliniată la Berlin.

In ceea ce privește contactul italo-german, se constată că nu numai vizita d-lui Ribbentrop în Italia, dar și călătoria generalului Brauchitsch, comandantul suprem al armatei germane este pusă intenționat într'o lumină politică.

Astfel, „Voelkischer Beobachter", oficiosul principal al partidului național-socialist, spune că vizita generalului Brauchitsch este o continuare a tratativelor de acum câteva săptămâni dela Innsbruck, dintre generalul german Keitel și generalul italian Pariani. Importanța politică a călătoriei generalului Brauchitsch reese și din comentariile acestui ziar și anume că „această vizită este ceva mai mult decât una de etichetă". Vizita ar fi „o urmare logică a colaborării practice și ideologice dintre Berlin și Roma și va servi pentru un schimb de păreri și informațiuni militare".

TURCIA ȘI POLITICA GERMANIEI IN BALCANI

Istanbul, 4 (Telor). — Presa turcă scrie, în legătură cu politica Germaniei în Balcani, că n'are nici un sens pentru Germania, ca să ducă o politică turistă în Balcani. Statele balcanice vor să trăiască în bună înțelegere cu Germania, dar își vor apăra independența față de orice influență străină.

Noui credite pentru inarmarea navală a Statelor-Unite

Washington, 4 (Rador). — **Comisiunea financiară a Camerei a adoptat proectul bugetului naval, stabilind credite de 770 milioane dolari pentru primele cheltueli de punere în șantier a două cuirasate de câte 45.000 tone, a 21 alte vase de război și a 500 avioane.**

Amiralul Leahy a declarat cu acest prilej că Japonia construește trei bastimente de război având între 42.000 și 46.000 tone.

Cele două cuirasate americane de 45.000 tone vor fi lansate în 1943.

Cuirasatul american „West Virginia", chemat la New-York pentru inaugurarea expoziției, părăsește portul în urma unui ordin urgent, care îl trimite în Pacific...

CUM E TIMPUL

Ploi locale in jumătatea de apus a țării

Primele zile din Mai, au fost din punct de vedere meteorologic, zile noroase, cu temperaturi nu prea ridicate și cu ploi ușoare, în special prin Ardeal. Pentru mulți, luna Mai, luna florilor, este luna în care timpul prezintă cea mai frumoasă înfățișare. Și totuși, lucrurile nu stau tocmai așa, căci în această perioadă a anului are loc un fenomen ce se produce cu o regularitate impresionantă și care constă pe de o parte în extensiunea regimului de mare presiune din regiunea Azorelor spre continentul european și pe de alta în retragerea anticiclonului siberian spre centrul continentului asiatic. Ca o urmare a acestei distribuțiuni a presiunei atmosferice, avem de observat un aflux puternic de aer oceanic dinspre west și nord-vest către interiorul Europei, aflux ce se traduce printr'o creștere a nebulozității în special în jumătatea occidentală a continentului, printr'o stagnare —ba deseori către începutul decadei a doua chiar printr'o scădere — a temperaturilor și evident, prin precipitațiuni destul de abundente.

Deși pentru un moment regimul de mare presiune din Azore nu s'a accentuat prea mult, totuși curenții de vest și de nord-vest sunt cei care predomină în atmosferă, determinând și timpul dela noi.

Fenomen natural curios la Atena

Atena, 4 (Telor). — Un fenomen natural extrem de curios s'a întâmplat azi la ora 1 în capitala Greciei. Cerul s'a acoperit deodată de nori negri și pe urmă a apărut pe cer o stea. Fenomenul, care a durat câteva minute a produs panică în mijlocul populației.

—xXo●oXx—

Expulzarea național-socialiștilor din Anglia

Londra, 4 (Rador). — *Răspunzând la o întrebare a deputatului liberal Mander, sir Samuel Hoare, ministrul internelor, a declarat că activitatea organizațiilor național-socialiste din Anglia este urmărită cu cea mai mare atenție de autorități. In consecință, nouă persoane au fost rugate să părăsească țara. Numele a trei dintre ele au fost menționate.*

Ministrul internelor a precizat apoi că expulzarea celorlalte șase persoane nu are legătură cu recenta expulzare din Germania a trei cetățeni britanici.

—xXo●oXx—

FILME

14 Noembrie 1888.

Genialul Pasteur, unul dintre cei mai darnici binefăcători ai omenirei, își deschidea cursul universitar stăpânit de două viziuni.

Una în trecut: se împlineau 17 ani dela pierderea Alsaciei și Lorenei, — și rana totuși nu se închidea.

Cealaltă în viitor: curmarea ravagiilor cauzate umanității de cât mai multe flagele, reducerea cât mai simțitoare a altora, prin minunile științei.

De aci, acele cuvinte, reamintite ca o dureroasă actualitate, cu prilejul unei aniversări a institutului care-i poartă numele și proectează mântuirea a nenumărate ființe pe tot globul.

„Două legi contrarii par astăzi în luptă: o lege a sângelui și a morții, care, închipuind zilnic mijloace noi de luptă, obligă poporul să fie vecinic gata pentru câmpul de luptă; și o lege a păcii, de muncă, de salvare, care nu se gândește de cât la scăparea omului de flagelele cari se năpustesc asupra lui. Una nu urmărește decât cuceriri violente, cealaltă nu urmărește de cât alinarea omenirei. Aceasta pune o viață omenească pe de-asupra tutulor victoriilor; aceea ar jertfi sute de mii de ființe pentru ambițiunea unui singur om. Legea ale cărei instrumente suntem noi caută chiar și în măceluri să vindece relele sângeroase ale acelei legi a războiului. Pansamentele inspirate de metodele noastre antiseptice pot să păstreze mii de soldați. Care dintre cele două legi va învinge pe cealaltă? Numai Dumnezeu știe!".

A trecut de-atunci o jumătate de veac. Și, totuși, dacă schimbăm sutele de mii în milioane — pe semne că valuta omului s'a depreciat la fel cu a banului — par'c'ar vorbi astăzi Pasteur, al cărui nume însuși se confundă cu un păzitor al omenirei...

Don José

Politica externă a Ungariei

Declarațiile contelui Csaky

Budapesta, 4 (Rador). — *Agenția telegrafică ungară transmite:*

Făcând o expunere în fața comisiilor de afaceri străine ale Camerei deputaților și Camerei magnaților asupra vizitei sale și a contelui Teleki la Roma și Berlin, contele Csaky, ministrul afacerilor străine, a subliniat că amiciția sinceră și manifestă și primirea plină de încredere ce li s'a făcut de către puterile axei are o deosebită semnificație politică.

Țelurile pacifice ale puterilor axei sunt conforme în mod fericit concepției politice a guvernului ungar. Puterile axei urmăresc pacea. Ele caută să adune în jurul lor națiunile amice pentru a apăra pacea. Pentru aceasta ele și-au câștigat mari merite în Europa: au înlăturat ruinile făcute de două decenii, au înlăturat haosul și au deschis calea unei reorganizări durabile și mai drepte.

In politica de azi a Europei axa are o importanță vitală. Axa n'a făcut gesturi de importanță istorică, dar s'a mulțumit cu satisfacția morală de a-și fi îndeplinit datoria față de popoarele ce o compun și cu faptul de a fi demonstrat lumii că ea nu este de vină dacă desvoltarea situației internaționale nu se face după legile dictate de geografie și de dreptate.

Ungaria se află într'o situație asemănătoare, într'o sferă mai redusă.

Vrem o înțelegere rezonabilă cu România, amiciție cu Iugoslavia și numai cei ce nu se pricep în politică pot pretinde că urmărim să separăm aceste două state. Nu cerem nimănui ceeace nu poate să ne dea.

Puterile axei doresc sincer ca Ungaria să se apropie de cei doi vecini ai ei dela sud, dar nu vor să intervină, nici chiar sub formă de sfaturi, decât în forma, măsura și ritmul în cari dorim să desvoltăm relațiile noastre.

Dacă bunele noastre intenții nu sunt împărtășite în aceiași măsură, luăm act de acest lucru cu seninătate.

In ce privește Slovacia, nu avem nimic de adăogat la cuvintele anterioare ale guvernului ungar.

Puterile axei socotesc că este firesc ca Ungaria să cultive amiciția sa tradițională sinceră cu Polonia.

In ce privește relațiile Ungariei cu puterile occidentale, nimeni nu poate avea ceva de obiectat, orice ar pretinde ziarele străine în căutare de senzații.

Relațiile economice cu Ungaria se adâncesc și cu Germania sunt reglementate până la jumătatea anului 1940.

Ne-am înapoiat cu o sinceră satisfacție dela Roma și Berlin. Conducătorii imperiului italian au declarat că o Ungarie puternică constitue o necesitate politică pentru Italia, iar conducătorii germani socotesc că este de un mare interes politic că statele care au luptat și s'au prăbușit cu Germania progresează împreună pe calea renașterii, fiecare în spațiul lui vital, sprijinindu-se pe propriile lor forțe, dar și pe sprijinul firesc al prietenilor.

Increderea în noi înșine și încrederea prietenilor noștri în noi, ferma voință de pace a puternicului grup de națiuni, sunt chezășii sigure că putem lua în considerare în liniște o muncă constructivă de lungă durată.

—xo●ox—

Evreii nu mai pot intra in Bolivia

Lausanne, 4 (Rador). — Organismele care se ocupă de emigrația evreilor au fost înștiințate că pe data de 3 Mai guvernul din La Paz a luat măsuri pentru a interzice intrarea evreilor în Bolivia pe timp de șase luni.

Un „Diogene" englez

Un oarecare Théodor Lamb, englez, trăește de mai bine de 13 ani singur într'o colibă, la marginea unui oraș. E un înțelept?